

Taulukko 1: Tavoitellut muutokset päätöksenteossa ja palvelujärjestelmässä vuoteen 2019 mennessä ja niiden toteutuminen:

Tavoiteltu muutos	Toteutuminen*	Perustelut
<p>Kunnat, maakunnat ja (valtion*) viranomaiset ovat saaneet välineet tietoon ja lapsen oikeuksiin perustuvaan päätöksentekoon ja toimintakulttuurin edistämiseen</p> <p>(Huom. * Poistui tavoitteista 2017)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hallinnonalarajat ylittävän kokonaisuuden (verkosto)johtaminen</i> edistyi si-sote –rajauksella ja LAPE-akatemia edistää edelleen. ■ • <i>Päätösten lapsivaikutusten arviointi</i> luotu välineet ja kiinnostus kasvanut. Levinnyt toistaiseksi pisteittäisesti. ■ • <i>Lapsibudjetointi</i> toi uutta tietoa, mutta pilotointi ja tutkimus lykkäytyivät vuodelle 2019. ■ • <i>Lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin seurannan tietopohja</i> edistyi erinomaisesti ■ • <i>Määriteltiin yhteinen lapsikäsitys</i> ■ • <i>Perheystävällisen työpaikan toimintamalli</i> levisi käyttöön pisteittäisesti. ■
<p>Maakunnassa ja sen alueella sijaitsevissa kunnissa kaikki lasten, nuorten ja perheiden palvelut on sovitettu yhteen lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi. Muutostyö on käynnistynyt kunnissa ja maakunnissa</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>LAPE-muutosohjelmat käynnistyivät jokaisen maakunnan alueella ja kaikissa on toimiva maakunnallinen LAPE-ryhmä</i> ■ • <i>Perhekeskustoimintamallin kehittäminen</i> on edennyt hyvin ja siihen on sitouduttu. Kehittämistyö jatkuu. ■ • <i>Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos lapsen ja nuoren hyvinvoinnin tukena</i> on vahvistunut ja sote-palvelut koulun tukena ovat vahvistuneet: Muutos on käynnissä ja OKM:n tasa-arvoisen peruskoulun sitoumus tukee tätä. ■ • <i>Integratiivisten toimintamallien kehittäminen erityispalveluissa</i> on edistynyt. ■ • <i>Osaamis- ja tukikeskusten kehittäminen</i> on edennyt hyvin, samoin yhteistyö VIP-verkoston kanssa. ■

<p>Kansallinen ohjaus, lain-säädäntö ja johtaminen on uudistettu tukemaan lapsi-, nuori- ja perhelähtöistä muutosta eri ministeriöiden yhteistyönä</p> <p>(Huom. Tavoite osoit-tautui haasteelliseksi maku-uudistuksen vii-västymisen ja myöhem-min raukeamisen takia.)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Ensivaiheessa on keskitytty maa-kunta-kunta -järjestämisvastuun uu-distusten ennakoinnin edellyttämään si-sote -yhdyspintatyöhön (OKM/STM) • Valtioneuvostotason ohjaus sekä las-ten hyvinvoinnin ja oppimisen johta-minen siirtyi kansallisen lapsistrate-gian valmistelutyöhön, joka huomioi hyvin LAPE-tavoitteet • "Yksi asiakas – yksi tieto - yksi suun-nitelma" -periaatteen soveltaminen si-sote -yhteistyössä on edennyt, jos-kin hitaasti. • Lapsen huolto- ja tapaamisoikeuslaki on uudistettu sovinnollisuutta ja lap-sen osallisuutta vahvistavaksi • Kansainvälisten perheoikeudellisten asioiden järjestelmän uudistamista ei ole aloitettu • Yksin maahan tulevien turvapaikan-hakijalasten edustajajärjestelmän ke-hittäminen on käynnistetty selvityk-sen pohjalta
<p>Oikea-aikainen palvelui-den saatavuus on pa-rantunut, kun tuen pai-nopiste on siirtynyt kor-jaavista palveluista kai-kille yhteisiin ja ennalta-ehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon. Painopisteen siirtämisellä on saatu ai-kaan kustannussääs-töjä.</p> <p>(Huom. Painopiste ei ole vielä kokonaan siirtynyt, mutta muutos varhaisen tuen vahvistumiseen on lähtenyt liikkeelle ja sii-hen on sitouduttu. Tästä kertovat useat indikaattorit (kuntien</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Koti- tai lastenhoitopalvelua saanei-den perheiden määrä on kääntynyt nousuun sekä määrällisesti että pro-sentuaalisesti (2015: 9645 - 2017: 13 419 (Sotkanet/THL); kodin ja lasten-hoitopalvelua saaneiden perheiden osuus kaikista lapsiperheistä 1,7% vuonna 2015 ja 2,4% vuonna 2017). • Perhekeskustoimintamalli on lansee-rattu jokaisen maakunnan alueella vä-lineenä lapsiperheiden palveluiden yhteen kokoamiseksi helposti saavu-ttavaksi lähipalveluksi. Perhekes-kuksia on syntynyt jo noin 138 ja per-heiden kohtaamispaikkoja noin 500. • Vanhemmuuden tuen vahvistaminen on edennyt eli tuki lapsen ja vanhem-pien myönteisen vuorovaikutuksen

<p>sos.työ, THL sote-arviointi, muutosagenttien antama tieto.)</p>		<p>vahvistamiseen sekä lapsen mielen-terveyden edistämiseen tutkituin ja näyttöön perustuvuin keinoin. ■</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen toimintatavat vahvistuivat lähes kaikkien maakuntien alueilla. Mallin systemaattinen käyttö näyttäisi vähentävän korjaavien palvelujen tarvetta ja pienentävän kustannuksia. ■ • Erotilanteen palveluilla sovinnollisuuden vahvistaminen on edennyt (mm. Vanhemmuussuunnitelma, eron ensiapupisteet). ■
<p>Lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien ammattihenkilöiden osaamista ja työvälineitä on uudistettu muutosta tukeviksi</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Pysyvän rakenteen luominen näyttöön perustuvien menetelmien arvioinnille sekä niiden levityksen kotipesä (Itla, Suomen Mielenterveysseura) ■ • Neljän näyttöön perustuvan varhaisen tuen työmenetelmän implementointi 14 maakunnan alueella ■ • Luo luottamusta, suojele lasta –opas ja verkko-oppimisalusta ■ • Lastensuojelun systemisen tiimimallin pilotointi ja koulutukset koko maassa 2019 ■ • LAPE-päivät, yhteiskehittämispäivät jne. ■ • Vaikuttaminen ammattilaisten osaamisen uudistamisen prosesseihin (Osaamisella soteen, Opettajankoulutusfoorumi) ■
<p>Maakunta- ja kuntatasolla on toimivat rakenteet ja sopimuskäytännöt järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävälle yhteistyölle ja näiden lapsille, nuorille ja perheille tuottamat tukimuodot ovat osa palvelukokonaisuutta.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Tukimuodot tunnistetaan entistä paremmin, koska työssä on vahvistettu läpinäkyvästi monitoimijuutta: julkinen, yksityinen, kolmas sektori ja seurakunnat toimijoina sekä LAPE-ryhmissä kunnissa ja maakuntien alueilla, LAPE-tapahtumissa, LAPE-akatemioissa luodaan rakenteet ja sopimuskäytännöt ■

<p>On pystytty vastaamaan kustannusvaikuttavasti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointitarpeisiin niukkenevien julkisten määrärahojen puitteissa</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Järjestöjen Perheet keskiöön -hanke tuo lisäarvoa perhekeskuskehittämiseen (STEA) • Järjestöt ja seurakunnat mukana lähes kaikkien maakuntien alueiden perhekeskusrakenteissa ja yhteisessä työssä (ks. luku 3.3.2). • Julkaisu sopimusmenettelyistä ja yhteistyöstä järjestöjen ja seurakuntien kanssa • Kuusikkokuntien talousarvioissa vuodelle 2019 lastensuojelumenojen on ennakoitu kääntyvän laskuun • Yksittäisistä kunnista on hyvin myönteisiä arvioita LAPE-toimien vaikutuksesta talouteen (mm. Loimaa, Laukaa), mutta laajempi selvitys mahdollinen vasta 2019 tilinpäätöksistä
--	--	--

*Värikoodien selitykset:

Tavoiteltu muutos toteutunut

Tavoiteltu muutos toteutunut osittain

Tavoiteltu muutos ei ole toteutunut

